

Prof. Dr. SAMİM ÜNAN
T.C. Galatasaray Üniversitesi (E.)
Öğretim Üyesi

TÜRK TİCARET KANUNU ŞERHİ
ALTINCI KİTAP: SİGORTA HUKUKU
Cilt IV
Yargıtay Kararları

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XXI
TTK 1472 uyarınca halef sıfatıyla açılacak dava hangi mahkemede açılmalıdır?	1
Güvence Hesabına karşı açılacak dava hangi mahkemede açılmalıdır?.....	3
Yol bakım ve onarım kusurundan kaynaklanan trafik kazaları ile ilgili rücu davası hangi yargı kolunda görülmelidir?	5
Zorunlu Trafik Sigortasında, zarar görene ödeme yapan sigortacının sigorta ettirene yönelteceği ödediği tutarı geri alma davası hangi mahkemede görülmelidir?	7
İnşaat All Risks sigorta sözleşmesindeki “sapma” klozu	11
İnşaat All Risks sigortasındaki “bakım devresi” teminatı sırasında meydana gelen sel hasarı.....	14
Sigortacının ödediği sigorta parasını (tazminatını) geri almak için açtığı sebepsiz zenginleşme sebebine dayanan davanın hangi mahkemede görüleceği.....	33
Haksız eylemi sonucunda yangın zararına sebep olan mağaza sahibi ile onun sorumluluk sigortacısının ve mal sahibinin birlikte dava edilmeleri halinde davaya hangi mahkemenin bakacağı	35
Sigorta tazminatını ödeyen sigortacının sigorta ettirene veya sürücüye rücu istemi yöneltmesi	38

Trafik kazasında zarar gören kişi tarafından sorumlu araç işletenin sorumluluk sigortacısına karşı açılacak davalara hangi mahkemede bakılacağı	40
Tıbbi Kötü Uygulama (Malpraktis) Zorunlu Sorumluluk Sigortasında zarar görenin sigortacıya karşı açtığı davanın Ticaret Mahkemesi'nde mi yoksa Tüketici Mahkemesi'nde mi görüleceği.....	43
Zorunlu Trafik (Sorumluluğu) Sigortası (ZTS) uyarınca sigortacıya karşı açılan davaların hangi mahkemede görüleceği.....	48
Sigorta poliçesi üzerindeki “dain-i mürtehin” (“rehin alacaklısı”) kaydı.	51
Rehin alacaklısının sigorta ettiren (rehin borçlusu) tarafından sigortacıya karşı açılan davaya onay vermesi dava koşulu mudur?	57
Sigorta sözleşmesindeki “aracın ticari amaçla kullanılmayacağı” kaydının anlamı ve sonuçları	63
Trafik kazaları ile ilgili taleplerde görevli mahkeme.....	71
Zorunlu Trafik Sorumluluğu Sigortası poliçesini düzenlemiş olan sigortacının, tazminat ödedikten sonra sigorta ettirene (kazanın bildirilmediği, sürücünün olay yerini terk etmiş olduğu ve bu sebeple alkol ve sürücü belgesi denetiminin yapılamadığı gerekçeleriyle) rücu etmesi.....	73
Sürücü değişikliği (suçu üstlenme) olgusunun söz konusu olup olmadığı hususunda ceza yargılaması sonucu beklenmeden karar verilmesi	85
Alkol etkisi ile meydana gelen trafik kazasının hangi koşullarla kasko teminatı altında olacağı	93
Alkol etkisi ile meydana gelen trafik kazasının hangi koşullarla kasko teminatı altında olacağı	97
Zamanaşımı süresi dolduktan sonra yapılan ıslah ile dava edilen tutarın artırılması; faiz alacağı için zamanaşımının hangi anda söz konusu olacağı	98
Fazlaya ilişkin haklar saklı tutularak açılan davada zamanaşımı – Zamanaşımı süresi dolduktan sonra yapılan ıslah	102
Tarım sigortalarında sigortacının tazminat ödeme borcunun muaccel olma anı; sigorta teminatının söz konusu olmayacağı	

varsayımıyla sigorta ettirene geri verilmiş primin, sigortacı tarafından tazminat ödenmesi gerektiğinin belirlenmesi olasılığında ödenecek sigorta parası (tazminat) tutarından indirilmesi	107
Kiralık araç olarak kullanılan kasko sigortası konusu aracın izi bir kiracı tarafından güven kötüye kullanılarak kaybettirildiği takdirde sigorta korumasının devre dışı kalacağına ilişkin sigorta sözleşmesindeki kaydın bu konuda sözleşme kurulduğu sırada bilgilendirme yapılmamış olması halinde geçersiz sayılıp sayılmayacağı	113
Özel şart hakkında bilgilendirme- Özel şartın niteliği (görev -veya külfet- olarak mı yoksa teminat dışında kalan hal olarak mı yorumlanacağı)	124
Kredi bağlantılı hayat sigortasında sigorta ettirenin sözleşme öncesi bildirim görevi	127
Kredi bağlantılı hayat sigortasında sigorta ettirenin sözleşme öncesi bildirim görevini kasıtlı olarak ihlâl etmesi ve rizikonun da sigortacıya bildirilmeyen halden kaynaklanmış olması- Bu durumda sigortacının cayma hakkına sahip olup olmayacağı	133
Sözleşme öncesi bildirim görevinin ihlâl edilmiş bulunması sebebiyle sigortacının edim yükümlülüğünden kurtulması.....	137
Sigortacı tarafından yasal haleflik hakkına dayalı olarak açılan rücu davasında görevli mahkeme	141
“Dain-i mürtehin” (rehin alacaklısı) bankanın sigortacı aleyhine sigorta ettiren malik tarafından açılan davaya katılması ve sigortacı tarafından yapılacak ödemenin kendisine yapılmasını istemesi	144
Üzerinde rehin bulunan aracın trafik kazasında zarar görmesi üzerine sigortacı tarafından ödenecek tazminatın rehin alacaklısına nasıl özümleneceği	147
Sigortacının “sigorta ettirene sigorta sahteciliği sonucunda haksız olarak tazminat ödemiş olduğu” savıyla açtığı davada kanıt yükü	149
Çifte sigorta	153

Sorumluluk sigortacısının, sigorta ettirenin sorumluluğuna yol açan kişilere yasal haleflik hakkına dayanarak rücu etmesi.....	157
Yasal halefliğe dayalı rücu davasında, sigorta ettirene ödenen zarar tutarı karşılığı olarak üçüncü kişilerden yapılan tahsilatın, zarardan sorumlu üçüncü kişiye rücu edilirken düşülmesi gerektiği	166
Yasal halefliğe dayalı rücu davasında görevli mahkeme	168
Kredi (ticari alacak) sigortası sözleşmesi uyarınca sigorta ettirene sigorta tazminatı ödemiş olan sigortacının sigorta ettirenin müşterisine yönelttiği haleflik hakkına dayalı isteme bakması gereken mahkeme.....	170
İlk bilirkişi raporuna itiraz etmeyen sigortacının daha lehine olan sonraki bilirkişi raporuna dayanamayacağı	173
Sigorta ettirene tazminat ödeyen sigortacının yasal halef sıfatıyla açtığı davada görevli mahkemenin nasıl belirleneceği	174
Yol kusuru (rögar kapağının yerine iyi oturmaması) sebebiyle meydana gelen kazada, araç zararını karşılayan sigortacının açacağı rücu davası	176
Hem sigorta ettiren hem de zarardan sorumlu üçüncü kişinin tacir sıfatını taşıdığı ve uyumsuzluğun her ikisinin de ticari etkinliği ile ilgili olduğu hallerde sigortacının haleflik hakkına dayalı rücu davasının görüleceği mahkeme.....	179
Yük sigortacısının yasal haleflik hakkına dayalı olarak sigorta ettiren ile taşıma sözleşmesi yapmış olan taşıyıcıya ve o taşıyıcının taşıma işini kendisine yaptırdığı üçüncü kişiye (fiili taşıyıcıya) açtığı davanın hangi mahkemede görüleceği	181
Bilirkişi raporları arasında davalıya ait aracın sürücüsünün kazanın meydana gelmesinde ne oranda kusurlu olduğuna ilişkin farklı sonuçlara varılmış olması	183
Kasko sigortasında sigorta ettirene tazminat ödeyen sigortacının, zarardan değişik sebeplerle sorumlu kişilere yönelttiği yasal halefliğe dayalı rücu istemi	185
Kasko sigortacısının yasal halef sıfatıyla kazaya yol açan diğer aracın sorumluluk sigortacısına yönelttiği rücu istemi	191

Motorlu araç hasarlarında yasal haleflik yoluyla zarar sorumlusundan istenecek tazminatın hesaplanmasında dikkate alınacak hususlar	194
Taraflara tebliğ edilmiş olmayan (daha sonra açılmamış sayılan davada alınmış) bilirkişi raporuna göre hüküm kurulması.....	199
Hükme esas tutulan bilirkişi raporu ile trafik kazası tespit tutanağı ve ceza yargılaması sırasında alınan bilirkişi raporu arasında sürücü kusuru yönünden fark bulunması.....	200
Sigorta teminat limitinden fazla tutarda zararların meydana geldiği bir kazada limitin tamamını bazı (diğerlerinden daha önce talepte bulunmuş olan) zarar görenlere ödeyen zorunlu trafik sorumluluğu sigortacısının zararları karşılanmamış olan zarar görenlere (veya hukuken onların yerine geçen sigortacısına) karşı işletenle birlikte sorumluluğu	202
Yanına park ettiği binanın çökmesi sonucunda zarara uğrayan araç için tazminat ödeyen kasko sigortacısının bina ilgili kişilere yönelttiği yasal halefliğe dayalı rücu davası	209
İşletenleri aynı olan iki aracın çarpışması sonrasında, bu araçlardan birinin kasko sigortacısı tarafından sigorta tazminatı ödendikten sonra, diğer aracın ZTS poliçesini düzenleyen sorumluluk sigortacısına karşı yasal halefliğe dayalı rücu davası açılması	213
Rögar kapağı sebebiyle meydana gelen trafik kazasının yol açtığı zararı ödeyen kasko sigortacısının rücu davasını adli yargıda mı yönetsel yargı da mı açması gerektiği	219
Tam hasara uğrayan ("pert" olmuş) aracın hurdasının (sovtajın) sigorta şirketine bırakıldığı, ancak sigorta şirketinin trafik kaydını kendi üzerine çevirmediği ve vergi borçlarının hala araç malikine çıkartıldığı savıyla açılan maddi ve manevi tazminat istemli dava	222
Kaza yapan araçta zarar gören kişiye Zorunlu Trafik Sigortası kapsamında tazminat ödeyen sorumluluk sigortacısının, kaza yerini terk etmiş bulunan araç sürücüsü ve araç işletenine yönelttiği rücu davası	224
Bilirkişi incelemesi yapılmadan karar verilmesi	227

Şebeke patlaması sonucu sigortalı yapıyı su basması üzerine tazminat ödeyen sigortacının şebekeden sorumlu birime yönelttiği rücu istemi	231
Yasal haleflik hakkına dayanan rücu davalarının hukuksal dayanağı- Bu davanın hangi mahkemede görüleceği	233
Yasal haleflik hakkına dayanan rücu davasının hukuksal niteliği – bu davanın hangi mahkemede görüleceği.....	234
Tacirler arası haksız eylem	235
Yol kusuru sebebiyle meydana gelen kazadan kaynaklanan zararın tazmini için yol yapım ve bakımından sorumlu kamu tüzel kişisi aleyhine açılan davanın yönetsel yargıda mı yoksa adliye mahkemelerinde mi görüleceği	239
Acente ve kredi veren kuruluş olarak çifte şapka altında hareket etmiş olan bankanın üçüncü yıla ait sigorta primini, önceki yıllardan farklı olarak sigorta ettiren kredi müşterisinin banka hesabından tahsil etmemesi ve bu arada rizikonun gerçekleşmiş bulunması	246
Tam hasara uğramış olan aracın hurdasının sigorta sözleşmesindeki yeni değer klozu uyarınca aracın yenisinin alınması için gereken tutarı tazminat olarak ödemiş bulunan kasko sigortacısına ait olacağı	251
Sigortacının yasal halef sıfatıyla açtığı rücu davasına selef sigorta ettiren ile zarardan sorumlu kişi arasındaki sözleşme ilişkisinden doğan uyumsuzluklara bakmakla yükümlü (olayda görevsizlik kararı vermiş olan) Sulh Mahkemesinde mi, sözleşme ilişkisinin mevcut olmadığı belirlendiği takdirde (olayda görevsizlik kararı vermiş olan) Ticaret Mahkemesinde mi yoksa (olayda görevsizlik kararı veren mahkemeler arasında bulunmasa dahi) Asliye Mahkemesinde mi bakılacağı	260
Yasal haleflik hakkına dayalı rücu davasının görüleceği mahkeme, sigorta ettiren ile zarardan sorumlu kişi arasındaki hukuksal ilişki göz önünde tutularak belirlenmelidir.	263
Sigorta ettirenin kiracı olarak bulunduğu işyerinde, yangın sebebiyle meydana gelen zararı ödeyen sigortacının yasal halef	

sıfatıyla kiralayan mal sahibine ve (daha sonra sigorta ettirenin kiracı olarak bulunduğu yere sıçrayan) yangının dükkânında başlamış olduğu (kendisi de aynı binada kiracı olarak bulunan) diğer davalıya karşı açtığı davanın hangi mahkemede görüleceği	266
Yolun güvenli seyre elverişli halde bulundurulmaması yüzünden meydana gelen kazada zarara uğramış olan araç için sigorta tazminatı ödeyen sigortacının yasal haleflik hakkına dayanarak sorumlu belediyeye karşı açacağı rücu davasına yönetsel yargıda mı yoksa adli yargıda mı bakılacağı	271
Trafik kazası sebebiyle uğranılan iş gücü kaybı nedeniyle zorunlu trafik sorumluluğu poliçesini düzenleyen sigortacıya karşı açılan davaya hangi mahkemede bakılacağı	281
Zorunlu trafik sigortası poliçesinin düzenleyen sigortacıya karşı açılan destekten yoksun kalma tazminatı davalarının hangi mahkemede görüleceği	285
Zorunlu trafik sigortası poliçesini düzenleyen sigortacıya yöneltilen destekten yoksun kalma tazminatı davasının hangi mahkemede görüleceği – Sürücü kusuru sonucunda meydana gelen tek taraflı ölümlü kazada sürücünün destekten yoksun kaldığı savıyla tazminat isteminde bulunup bulunamayacağı	288
Zorunlu koltuk (grup) kaza sigortasının niteliği – Bu sigortadan kaynaklanan davalara hangi mahkemede bakılacağı	292
Güvence Hesabı tarafından zorunlu trafik sigortası poliçesi bulunmayan aracın işletenine yöneltilen rücu talebinin hangi mahkemede karar bağlanacağı	296
Sigortacıya karşı ileri sürülen trafik kazasından doğan değer kaybının giderilmesi isteminin hangi mahkemede karara bağlanacağı	300
Trafik kazasına sebep olan aracın işleteni, sürücüsü ve ZTS poliçesini düzenlemiş olan sorumluluk sigortacısı birlikte hasım gösterilerek açılan (manevi tazminat isteminin ağırlıklı olduğu) davada, ZTS poliçesini düzenlemiş bulunan sigorta şirketi hakkındaki davanın ayrılmasının ve diğer davalılar hakkındaki	

davaya ilişkin olarak görevsizlik kararı verilmesinin uygun bir çözüm olup olmadığı	303
Trafik kazası sebebiyle araç işleteni, sürücüsü ve ZTS poliçesini düzenlemiş olan sigorta şirketine karşı ileri sürülen istemlerin tüketici yargısında karara bağlanıp bağlanmayacağı	306
Trafik kazalarından kaynaklanan zararların tazmini için ZTS poliçesini düzenleyen sigortacıya karşı açılan davada tüketici yargısının görevli olup olmayacağı.....	309
Aynı zamanda sürücü olan işletenin yaptığı (tek taraflı?) trafik kazasında hayatını kaybetmesi üzerine ZTS poliçesini düzenleyen sigortacıya yöneltilecek istem	316
Sürücünün yaptığı tek taraflı kazada hayatını kaybetmesi üzerine, onun desteğinden yoksun kalmış olan yakınlarının araca ilişkin ZTS poliçesini düzenleyen sigortacıya yönelttikleri istem ve bu istem hakkında görevli olması gereken mahkeme	320
Özel sağlık sigortası uyarınca ödeme yapan sigortacının, sağlık gideri sebebiyle sorumlu olan kişilere (araç işleteni, araç için ZTS poliçesini düzenlemiş olan sigortacı, aracın sürücüsü, SGK) yönelttiği rücu istemi ve bu istem hakkında hangi mahkemenin görevli sayılacağı; sigortacının yasal halef sıfatıyla SGK veya Devlete rücu olanağı	323
Araçta “yolcu” olarak bulunan kişinin trafik kazasında hayatını kaybetmesi üzerine onun desteğinden yoksun kalanların araca ilişkin ZTS poliçesini düzenleyen sigortacıya yöneltecekleri istem tüketici yargısının alanına dahil midir?	328
Yüklenicinin inşa etmekte bulunduğu (ancak henüz iş sahibine teslim etmediği) yapının (trafo köşkü) davalıların işleteni, sürücüsü ve ZTS poliçesini düzenleyen sorumluluk sigortacısı olduğu aracın çarpması sonucunda zarar görmesi sebebiyle yüklenici tarafından açılan davaya hangi mahkemede bakılacağı- Davacı yüklenicinin dava hakkının dayanağı	332
Trafik kazalarından kaynaklanan zararların giderilmesine yönelik davalarda, eğer davalılar arasında aracın zorunlu trafik sigortası poliçesini düzenleyen sigortacı da bulunmakta ise, davayı karara	

bağlaması gereken mahkemenin “bütün taraflar ve talepler yönünden uzman olan özel yetkili mahkeme niteliğindeki Ticaret Mahkemesi olması gerektiği” çözümünün değerlendirilmesi	338
Zorunlu trafik sigortası uyarınca trafik kazasında zarar gören kişiye ödeme yapan sigortacının, kazaya araç sürücüsünün alkol etkisi altında yol açtığı anlaşıldıktan sonra sigorta ettirene yönelteceği rücu (geri alma) isteminin hangi mahkemede karara bağlanması gerektiği.....	342
“Trafik kazasından kaynaklanan zararların tazmini davasında, davalılar arasında zorunlu trafik sigortası poliçesini düzenleyen sigortacının da bulunması halinde, Ticaret Mahkemesi’nin görevli olması gerektiği” çözümünün değerlendirilmesi.....	344
Kasko sigortacısı tarafından sigorta ettirene karşı “sigorta tazminatının hata sonucu ödenmiş olduğu” gerekçesiyle açılan geri alma davasının zorunlu sorumluluk sigortalarına ilişkin TTK 1483’ten kaynaklandığı düşüncesiyle Ticaret Mahkemesi’nde görülmesi lazım geldiği yolundaki çözümün değerlendirilmesi	347
Sürücü belgesi olmayan sürücünün yol açtığı trafik kazası sebebiyle zarar görenlere tazminat ödeyen trafik sorumluluğu sigortacısının, daha sonra sigorta ettirene yönelttiği rücu davasına tüketici yargısında bakılacağı	350
ZTS poliçesini düzenleyen sigortacı, araç işleteni ve sürücünün birlikte dava edildikleri bir uyuşmazlıkta, Ticaret Mahkemesi’nin “sigorta şirketine yönelik istem bakımından görevli sayılabilecek olması” ve “işleten ile sürücünün de yerleşim yerinde bulunması” sebepleriyle ortak yargı yeri olarak belirlenmesinin yerinde olup olmadığı	354
Trafik kazasında hayatını kaybeden kişinin desteğinden yoksun kalınması sebebiyle kazaya yol açan aracın ZTS poliçesini düzenleyen sigorta şirketine karşı açılan davaya hangi mahkemede bakılması gerektiği (Tüketici yargısına başvurunun mümkün olup olmadığı; değilse Ticaret Mahkemesi’ne mi yoksa Asliye Hukuk Mahkemesi’ne mi gitmek gerekeceği).	358

İşveren sorumluluğu sigortasında sigorta ettiren işverenin iş kazasında zarar gören çalışana karşı edimini yerine getirmesi sonrasında sigortacısına açacağı davada mahkemece hangi hususlar dikkate alınarak karar verileceği	361
Aracını kiraya vermiş olmakla birlikte TTK 11 ve TTK 12 anlamında ticari işletme yürütmediği ve tacir olmadığı saptanan davacı ile sigortacı arasındaki kasko sigortası sözleşmesinin bir tüketicisi olduğu ve bundan kaynaklanan uyuşmazlığın tüketicisi yargısına tabi olacağı	378
Tarım sigortasından kaynaklanan uyuşmazlığa hangi mahkemenin bakması gerektiği	380
Tüketici olan sigorta ettirenle kasko sigortacısı arasındaki uyuşmazlığın tüketicisi yargısına tabi olacağı	384
Sigorta poliçesindeki “dai-i mürtihin” kaydının anlamı ve sonucu	386
Sigorta konusu araç üzerinde rehin hakkına sahip olan kişinin sigorta ettiren tarafından sigortacıya karşı açılan davaya onay vermesinin gerekli gerekmediği - Rehin alacaklısının haklarının nasıl korunacağı	390
Trafik kazasında zarar görenin araç işleteni ve onun sorumluluk sigortacısına karşı açtığı davada kimin hangi hususları kanıtlayacağı; dava işletene karşı kabul, sigortacıya karşı reddedilirse, davalı işletenin diğer davalı sigortacı hakkındaki karara karşı yargı yoluna başvurmasının mümkün olup olmadığı	408
Motorlu araçlarla ilgili sigortalarda, alkol etkisiyle de gerçekleşen rizikonun sigorta teminatı kapsamında olup olmayacağı.....	415
Sigortacının “rizikonun sigorta ettirenin bildirdiği şekilde gerçekleşmediği” hususunu sigorta ettiren tarafından sunulmuş olan delillere dayanarak ve bunları çürüterek ortaya konulduktan sonra, sigorta ettirene ek kanıtlarla savını kanıtlama hakkının verilmesi	419
Kazanın meydana gelmesine alkollü olarak işlediği kusur yüzde yirmi beş oranında etki etmiş olan sigorta ettirene karşı onun sorumluluk sigortacısı tarafından (zarar görene tazminat	

öendikten sonra açılan) rücu davası – alkolün kazanın tek (münhasır) sebebi olmaması sebebiyle davanın reddi	423
Sigortacının sorumluluğu (rizikoyu taşıma yükümlülüğü) devreye girdikten sonra gerçekleşen rizikolarda kimin hangi hususu kanıtlaması gerektiği	428
Gerçekleşen rizikonun sigorta teminatı kapsamında olduğu veya teminat dışında kaldığı hususlarını kanıtlama yükü kime ait olacaktır?	433
Yasal haleflik hakkına dayalı rücu davasında davacı sigortacı üzerine düşen kanıt yükü	438
Kasko sigortasında rizikonun teminat kapsamında gerçekleştiği veya teminat dışındaki bir halin söz konusu olduğu hususlarına ilişkin kanıt yükü.....	442
Kasko sigortasında sürücünün kaza yerinden alkol ve sürücü belgesi denetiminin yapılmasına olanak bırakmayacak şekilde ayrılmış olması	448
Kasko sigortasında rizikonun teminat dışında kaldığını ileri süren sigortacının bu savunmasını nasıl kanıtlaması gerektiği.....	454
Sürücünün kaza yerinden alkol ve sürücü belgesi denetimine olanak bırakmayacak biçimde ayrılması.....	458
KAVRAM DİZİNİ.....	465